

**STRATEGIA DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-
INTERWENCYJNYCH,
PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH
W PUBLICZNEJ
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
W UJEŹDZIE**

Podstawa prawna:

1. Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r., poz. 966)
2. Ustawa Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982r. (Dz. U. 1982 Nr 3 poz. 19 z późn. zmianami, tekst jednolity Dz. U. z 2018r. poz. 967, 2245, 2019r. poz.730)
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 1982 r. Nr 35, poz. 228 z późn. zmianami – tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 969) oraz przepisy wykonawcze w związku z tą ustawą.
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982r. Nr 35, poz. 230 z późn. zmianami - tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 2137, 2244, z 2019r. poz. 730).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. poz. 1485 z późn. zmianami - tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 852).
6. Ustawa o działaniach antyterrorystycznych z dnia 10 czerwca 2016r. Dz. U. z 2016r. poz. 904 tekst jednolity Dz. U. z 2019r., poz. 796)
7. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1991r. Nr 95, poz. 425 z późn. zmianami - tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 1457, 1560, 1669, 2245 z 2019r. poz. 730, 761).
8. Ustawa Kodeks Cywilny z dnia 23 kwietnia 1964r. (Dz. U. z 1964r. Nr 16, poz. 93 – tekst jednolity z 2018r. poz. 025, 1104, 1629, 2073, 2244, z 2019r. poz. 80)
9. Ustawa Kodeks Karny z dnia 6 czerwca 1997r. (Dz. U. z 1997r. Nr 88, poz. 553 – tekst jednolity z 2018r. poz. 1600, 2077, z 2019r. poz. 730, 858, 870)
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2002r. Nr 6, poz.69 z późn. zmianami)

Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec uczniów zagrożonych uzależnieniem obejmuje wszelkie działania wychowawcze, profilaktyczne, edukację prozdrowotną i jest realizowana przez wszystkich pracowników szkoły.

Podmiotem działań w ramach strategii są uczniowie.

1. Systematyczne prowadzenie w środowisku szkoły edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia, profilaktyki cyberzagrożeń wśród dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli.

W Publicznej Szkole Podstawowej im. A. Mickiewicza w Ujeździe systematycznie prowadzona jest edukacja prozdrowotna, promocja zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia oraz działania zapewniające bezpieczeństwo cyfrowe. Działania w tym zakresie prowadzone są w ramach realizacji:

- Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego
- zajęć edukacyjnych – zgodnie z obowiązującą podstawą programową
- konkursów z zakresu edukacji prozdrowotnej oraz bezpieczeństwa cyfrowego
- innowacji pedagogicznych
- projektów edukacyjnych
- programów rządowych
- współpracy z: pielęgniarką szkolną, Komisariatem Policji w Leśnicy i Strzelcach Op.

- godzin z wychowawcą
- imprez sportowych i rekreacyjnych
- akcji informacyjnych w ramach realizacji programów profilaktycznych
- zebrań z rodzicami
- spotkań indywidualnych i grupowych z pedagogiem szkolnym, psychologiem oraz pielęgniarką
- spotkań ze specjalistami w zakresie profilaktyki zdrowotnej (dietetyk) oraz bezpieczeństwa cyfrowego
- wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli

2. Działalność informacyjna

Działalność informacyjna obejmuje upowszechnianie wśród dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli wiedzy na temat:

- szkodliwości środków lub substancji, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa i zdrowia oraz może prowadzić do uzależnień
- zagrożeń cyberbezpieczeństwa
- dostępnych form pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonej uzależnieniem
- możliwości rozwiązywania problemów powodujących powstawanie uzależnień
- skutków prawnych związanych z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Upowszechnienie tej wiedzy następuje poprzez:

- realizowanie konkursów i akcji profilaktycznych oraz promujących bezpieczeństwo w sieci na terenie szkoły
- motywowanie uczniów do udziału w pozaszkolnych imprezach, akcjach i konkursach o tematyce profilaktycznej i bezpiecznym internecie
- opracowywanie gazetek o tematyce profilaktycznej i bezpieczeństwa w sieci
- wykorzystanie filmów o tematyce profilaktycznej
- rozmowy indywidualne i grupowe z uczniami mające na celu przekazywanie informacji na temat zagrożeń związanych ze środkami psychoaktywnymi oraz cyberprzemocą
- przeprowadzenie zajęć o tematyce profilaktycznej i cyberprzemocy przez przedstawicieli Policji, spotkania z terapeutami uzależnień
- edukację rodziców
- opracowywanie i udostępnianie materiałów informacyjnych dotyczących zagadnień profilaktycznych oraz bezpieczeństwa w Internecie dla uczniów, rodziców i nauczycieli (min. poprzez stronę internetową szkoły)
- edukację nauczycieli – przekazywanie informacji na temat szkoleń i warsztatów

3. Zadania pracowników szkoły w zakresie pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonej uzależnieniem

Dyrektor szkoły:

1. Realizuje zadania wynikające ze Statutu Szkoły.

2. Monitoruje i odpowiada za realizację strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych.
3. Na bieżąco informowany jest przez wychowawców, nauczycieli i innych pracowników szkoły o podejmowanych przez nich działaniach wynikających z realizacji strategii.
4. Podejmuje stosowne decyzje tak, aby każda interwencja była przeprowadzona z zachowaniem wszelkich praw zarówno uczniów, jak i ich rodziców.

Nauczyciele i wychowawcy klas:

1. Realizują zawarte treści w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym oraz w Planach Pracy Wychowawcy Klasowego.
2. Systematycznie prowadzą edukację prozdrowotną, promocję zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia oraz bezpieczeństwa w Internecie wśród uczniów na godzinach do dyspozycji wychowawcy, na zajęciach pozalekcyjnych, kołach zainteresowań.
3. Realizują zagadnienia dotyczące zapobieganiu narkomanii w ramach przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają te zagadnienia oraz ścieżek: edukacji prozdrowotnej i wychowania do życia w rodzinie.
4. Uczestniczą w WDN oraz kursach, szkoleniach, konferencjach z zakresu profilaktyki uzależnień, bezpieczeństwa w sieci i innych problemów młodzieży oraz sposobów podejmowania wczesnej interwencji w sytuacji zagrożenia uzależnieniem.
5. Wykorzystują zdobytą wiedzę w pracy z dziećmi, młodzieżą i ich rodzicami informując o szkodliwości środków i substancji, których używanie łączy się z zagrożeniem bezpieczeństwa oraz może doprowadzić do uzależnienia.
6. Wychowawcy klas organizują szkolenia z rodzicami uczniów o charakterze profilaktycznym, zapraszają specjalistów z zakresu tej tematyki.
7. Wychowawcy klas dokonują diagnozy sytuacji wychowawczej, przejawów zachowań ryzykownych uczniów swojej klasy, sytuacji życiowej rodzin dysfunkcyjnych.
8. Wychowawcy klas i nauczyciele współpracują z pedagogiem i psychologiem szkolnym, pracownikami poradni PP, szkolną pielęgniarką, pełnomocnikiem Burmistrza ds. zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych gminy Ujazd w zakresie realizowania zagadnień profilaktycznych, wychowawczych i edukacji prozdrowotnej.

Pedagog i psycholog szkolny:

1. Zapewnia pomoc pedagogiczną dzieciom, młodzieży zagrożonej uzależnieniem na terenie szkoły, prowadzi indywidualne konsultacje i poradnictwo pedagogiczne uczniom podejmującym zachowania ryzykowne.
2. Systematycznie rozpoznaje i diagnozuje zagrożenia związane z uzależnieniem (ankiety skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli, obserwacje diagnozujące, rozmowy kierowane, indywidualne rozmowy z uczniami, konsultacje z wychowawcami, nauczycielami i pozostałymi pracownikami szkoły).
3. Prowadzi działalność informacyjną, która obejmuje upowszechnianie wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły informacji na temat szkodliwości środków lub substancji, których używanie jest zagrożeniem dla zdrowia i życia uczniów.

4. Udostępnia młodzieży, rodzicom, nauczycielom i innym pracownikom szkoły materiały edukacyjne dotyczące problematyki zapobiegania narkomanii.
5. Dostarcza osobom zainteresowanym informacji na temat dostępnych form pomocy (placówki i organizacje wspierające dziecko i rodzinę, placówki świadczące pomoc społeczną rodzinie, punkty konsultacyjne dla osób z problemem uzależnienia, placówki leczenia uzależnień i współuzależnienia, organizacje pozarządowe służące pomocą rodzinie, inne) młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, osobom współuzależnionym.
6. Organizuje, prowadzi zajęcia profilaktyczne, integracyjne we współpracy z wychowawcami klas, współorganizuje profilaktyczne imprezy ogólnoszkolne w celu zaspokajania potrzeb psychicznych i społecznych uczniów, rozwijania poczucia własnej wartości, motywowania do podejmowania właściwych decyzji, różnych form aktywności, rozwijania zainteresowań i umiejętności psychospołecznych.
7. Współpracuje z instytucjami i organizacjami wspierającymi dziecko, rodzinę i szkołę w zakresie rozwiązywania problemów młodzieży.
8. Organizuje i uczestniczy w WDN oraz w warsztatach, szkoleniach, kursach organizowanych przez placówki zajmujące się tą działalnością.
9. Współpracuje z dyrekcją szkoły, wychowawcami, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły we wszystkich działaniach mających na celu redukcję zachowań ryzykownych młodzieży, w sytuacjach wymagających interwencji lub w sytuacjach wymagających udzielenia pomocy uczniowi, który znalazł się w sytuacji kryzysowej.

Pielęgniarka szkolna podczas pobytu na terenie szkoły:

1. Udziela pierwszej pomocy przedmedycznej na terenie szkoły uczniowi, który wymaga takiej interwencji; określa stan, w jakim on się znajduje.
2. Wzywa pogotowie ratunkowe, jeśli wymaga tego stan zdrowia ucznia.
3. Powiadamia dyrektora szkoły o każdej interwencji w sytuacji, gdy stwierdzi, że uczeń jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających lub stał się ofiarą pobicia.
4. Współpracuje z pedagogiem i psychologiem w sytuacjach kryzysowych, wymagających udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub podejrzewa, że uczeń a problemy zdrowotne spowodowane zaniedbaniem stanu zdrowia lub złym odżywianiem.

Pracownicy obsługi szkoły:

Uczestniczą w organizowanych w szkole szkoleniach z funkcjonariuszami Policji na temat reagowania w sytuacjach kryzysowych mających miejsce na terenie szkoły (podejrzanie, że uczeń znajduje się pod wpływem narkotyków, alkoholu, posiada substancję przypominającą narkotyk, dokonał czynu karalnego, stał się ofiarą przemocy, wtargnięcia napastnika (terrorysty) do szkoły, podłożenia ładunku wybuchowego lub podejrzanego pakunku, skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły, wybuchu pożaru).

Informują dyrektora szkoły lub wychowawcę lub nauczyciela o każdej zaobserwowanej sytuacji kryzysowej, wymagającej interwencji pracownika szkoły.

4. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń fizycznych w szkole

4.1 Zagrożenia zewnętrzne

Do najczęściej występujących zewnętrznych zagrożeń fizycznych należą: podejrzenie podłożenia ładunku wybuchowego, podejrzenie otrzymania podejrzonej przesyłki, włamanie do szkoły połączone z kradzieżą, agresywne zachowanie ucznia, wtargnięcie osoby posiadającej broń, wtargnięcie terrorysty do szkoły, zagrożenie wybuchem pożaru lub wybuch pożaru, zagrożenie niebezpiecznymi środkami chemicznymi lub biologicznymi, zagrożenie katastrofą budowlaną i zagrożenie siłą żywiołową.

W każdym z powyższych przypadków dochodzi do ogłoszenia **alarmu** i **ewakuacji** uczniów oraz personelu szkoły. Sposób ich przeprowadzenia jest znany wszystkim, a ćwiczenia w przeprowadzaniu ewakuacji odbywają się raz w roku szkolnym.

Ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy – zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu w szkole

Alarm lokalny w szkole jest jednym z kilku rodzajów alarmów, które mogą być ogłaszane w konsekwencji wystąpienia zagrożeń ekologicznych lub innych spowodowanych działalnością człowieka. Ma on na celu **zapewnienie bezpieczeństwa w razie zagrożenia życia i zdrowia młodzieży** przebywającej na terenie szkoły. Najczęstszymi przyczynami, dla których może zająć konieczność ogłoszenia alarmu w szkole, są zagrożenia związane z powstaniem pożaru, a także możliwość rozprzestrzenienia na terenie szkoły niebezpiecznych substancji chemicznych lub ładunków wybuchowych.

Najważniejszym działaniem, jakie należy podjąć w przypadku stwierdzenia zagrożenia, jest jak najszybsze powiadomienie o niebezpieczeństwie wszystkich osób znajdujących się w strefie zagrożenia i natychmiastowe podjęcie działań mających na celu ratowanie zdrowia życia osób zagrożonych. W tym celu korzystamy z sygnału alarmu lokalnego, którym w szkole są trzy sygnały dzwonka, trwające około 10 sekund każdy, następujące bezpośrednio po sobie.

Alarm lokalny w szkole jest sygnałem, który jest znany wszystkim uczniom i pracownikom szkoły. Tylko w wypadku, gdy nastąpiło bezpośrednie zagrożenie życia, nauczyciel sam podejmuje decyzję o ewakuacji, nie czekając na ogłoszenie alarmu.

O ewakuacji decyduje dyrektor, który po otrzymaniu meldunku od nauczyciela lub innej osoby zgłaszającej zagrożenie oraz rozpoznaniu sytuacji podejmuje decyzję o zawiadomieniu służb (policja, straż pożarna) i ogłoszeniu alarmu. W sytuacji braku prądu, sygnał alarmowy może być ogłaszany za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm. Jest to sygnał do natychmiastowego działania dla wszystkich pracowników szkoły oraz do bezwzględnego wykonywania poleceń nauczycieli przez uczniów.

W dużej liczbie przypadków wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego niezbędne jest wezwanie odpowiednich służb drogą telefoniczną. Procedura wezwania powinna odbywać się zgodnie z poniższym schematem:

1. wybranie numeru odpowiedniej służby. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podanie następujących informacji:
  - ✓ rodzaj stwierdzonego zagrożenia
  - ✓ nazwę i adres szkoły
  - ✓ imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję

- ✓ telefon kontaktowy
  - ✓ zrealizowane dotąd działania w reakcji na zagrożenie
  - 2. potwierdzenie przyjęcie zgłoszenia i zapisanie danych przyjmującego zgłoszenie.
- O zagrożeniu należy bezzwłocznie poinformować odpowiednie służby:

- ✓ Policja 997
- ✓ Straż Pożarna 998
- ✓ Pogotowie Ratunkowe 999
- ✓ Europejski Telefon Alarmowy obowiązującym na terenie całej Unii Europejskiej 112
- ✓ Pogotowie Energetyczne 991
- ✓ Pogotowie Gazowe 992
- ✓ Pogotowie Ciepłownicze 993
- ✓ Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne 994
- ✓ Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 987
- ✓ Infolinia Policji (połączenie bezpłatne) 800 120 226.

Wszystkie działania od tej chwili mają prowadzić do jak najszybszej ewakuacji wszystkich osób znajdujących się na terenie szkoły. Musimy wiedzieć, że od tej chwili bezzwzględnie podporządkowujemy się poleceniom osób funkcyjnych. W przypadku uczniów taką osobą jest nauczyciel, z którym w tym momencie mamy zajęcia. Akcją nie może kierować wiele osób, bo prowadzi to tylko do dezorientacji i możliwości wybuchu paniki.

Po rozpoznaniu zagrożenia i dokonaniu oceny sytuacji nauczyciel decyduje o możliwej i najkrótszej drodze ewakuacji z budynku. Uczniowie na polecenie nauczyciela ustawiają się w szeregu i w sposób zorganizowany kierują się do wskazanego wyjścia ewakuacyjnego. Należy się poruszać po prawej stronie korytarzy i klatek schodowych, wykonując polecenia osób funkcyjnych. Jeżeli alarm zostanie ogłoszony w czasie przerwy, uczniowie powinni skupić się wokół najbliższej stojącego nauczyciela. Nauczyciele i uczniowie, którzy mają lekcje na wyższych kondygnacjach, schodzą po stwierdzeniu, że uczniowie niższych kondygnacji opuścili już budynek i drogi ewakuacyjne są już wolne. Po opuszczeniu budynku uczniowie wraz z nauczycielem udają się na miejsce zbiórki. Jeżeli alarm jest ogłoszony w czasie przerwy to natychmiast udajemy się (jeżeli tylko nie zagraża to naszemu bezpieczeństwu) pod salę, gdzie mamy mieć zajęcia i stamtąd pod opieką nauczyciela postępujemy jak wyżej.

Zbiórka na placu alarmowym służy sprawdzeniu obecności uczniów klas i ustalenia osób nieobecnych. Jest to bardzo istotne dla prowadzenia akcji ratunkowej przez wezwane służby ratownicze.

Najważniejsze zasady, które powinien pamiętać i przestrzegać każdy uczeń z chwilą ogłoszenia alarmu w szkole:

- 1) słuchaj i wykonuj dokładnie polecenia nauczyciela
- 2) bądź opanowany, nie ulegaj panice
- 3) po przerwaniu zajęć udaj się na miejsce zbiórki wraz z klasą drogą wskazywaną przez nauczyciela
- 4) pomagaj osobom słabszym
- 5) bezzwzględnie podporządkowuj się osobom funkcyjnym
- 6) nie lekceważ zagrożenia, nawet wówczas, gdy nie zagraża ci bezpośrednio.

W przypadku osób niepełnosprawnych bezpieczna ewakuacja powinna uwzględniać rodzaj oraz stopień niepełnosprawności, wiek wychowanków i ewentualne wykorzystanie na potrzeby ewakuacji pomocy ze strony innych osób (pracowników, uczniów).

4.1.1. Procedura: Postępowanie w przypadku wtargnięcia na teren szkoły terrorystów

Bez kontaktu z napastnikiem:

- Decyzję o ogłoszeniu alarmu podejmuje dyrektor, jego zastępca lub każdy przeszkolony pracownik po otrzymaniu informacji o zagrożeniu. Hasło – NAPASTNIK.
- Dyrektor bądź wyznaczony pracownik powiadamia Policję.
- Uruchomiony zostaje sygnał alarmowy.
- Ewakuacja następuje tylko w przypadku bezpośredniej bliskości wyjścia z dala od źródła zagrożenia, po wyraźnym poleceniu dyrektora dotyczącym ewakuacji.
- Po opuszczeniu budynku nauczyciele wraz z uczniami udają się na ustalone miejsce zbiórki w czasie ewakuacji.

Z kontaktem z napastnikiem:

- Zamykamy drzwi klasy od środka.
- Zamykamy wszystkie okna, aby uniemożliwić wtargnięcie lub wyrzucenie czegoś.
- Uspokajamy uczniów – jesteśmy opanowani
- Barykadujemy drzwi biurkiem, szafkami, krzesłami
- Nakazujemy wyłączenie wszystkich telefonów – swój wyciszamy. Wyłączamy sprzęt komputerowy.
- Dzieciom nakazujemy ukrycie się pod ławkami, z dala od drzwi, leżąc na brzuchu.
- Wyłączamy oświetlenie.
- Pilnujemy, aby w Sali była bezwzględna cisza – spokojnym głosem mówimy dzieciom, że od tego zależy bezpieczeństwo wszystkich.
- Nie otwieramy drzwi. Służby ratownicze same to zrobią.
- Jeśli terroryści sforsują drzwi, wykonuj ich polecenia. Pytaj ich o pozwolenie, jeśli chcesz zwrócić się do uczniów. Mów spokojnym tonem, używając imion dzieci.
- Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia, nie pozwól dzieciom wychodzić z pomieszczenia, podchodzić do drzwi czy okien. Nakazujemy im leżeć na podłodze na brzuchu.
- Zapamiętaj szczegóły dotyczące napastników.
- Jeśli twoje życie lub zdrowie jest zagrożone w bezpośrednim kontakcie z napastnikiem walcz lub błagaj o litość.
- W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej. Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.
- Po zakończeniu akcji: sprawdź obecność dzieci, upewnij się, czy wszyscy opuścili budynek, o braku któregoś dziecka poinformuj Policję, nie pozwól żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu, prowadź ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

•

4.1.2. Procedura: Postępowanie w przypadku podłożenia ładunku wybuchowego

- Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.
- Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.

- Po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
- Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.

Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia ładunku wybuchowego:

- Użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
- Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
- Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
- Po ogłoszeniu ewakuacji, należy spokojnie opuścić szkołę, zabierając wszystkie rzeczy osobiste (plecaki, torebki, siatki, worki, ubrania). Nie wolno zabierać żadnych przedmiotów cudzych

Informacja o podłożeniu ładunku wybuchowego:

- Jeżeli jest to informacja telefoniczna: słuchaj uważnie, zapamiętaj jak najwięcej, notuj ważne spostrzeżenia, jeżeli masz taką możliwość, nagrywaj rozmowę, zwróć uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle, nigdy nie odkładaj pierwszy słuchawki, jeżeli twój telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego – zapisz ten numer.
- Jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpiecz ją tak, aby nikt jej nie dotykał, przekaż ją Policji.
- Niezwłocznie zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych
- Zaalarmuj dyrektora szkoły
- Dyrektor powiadamia Kuratorium Oświaty
- Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób niewywołujący paniki.
- Dyrektor zarządza ewakuację zgodnie z obowiązującą instrukcją.
- Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
- Wyłącz lub zleć pracownikowi (woźnemu) wyłączenie dopływu prądu.
- W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie dotykaj go i nie otwieraj
- Nie używaj w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych)
- W miarę możliwości ogranicz dostęp osobom postronnym
- Dokonaj próby ustalenia właściciela przedmiotu
- Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

4.1.3. Procedura: Postępowanie na wypadek skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły

Sytuacja, gdy nastąpiło skażenie szkoły (szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną, biologiczną – np. telefon o zamiarze ataku)

Należy wówczas:

- a) zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru
- b) natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku
- c) w budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację
- d) w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry
- e) przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznego do wnętrza pomieszczeń częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji
- f) powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku
- g) do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych
- h) oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Sytuacja, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się

Należy wówczas:

- a) nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy
- b) aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem
- c) pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów
- d) opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób
- e) powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję
- f) zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru - rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń
- g) natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby - policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia
- h) jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka
- i) po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb - policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń

- j) w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację
- k) sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.
- l) w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry
- m) przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń - częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji
- n) powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku
- o) oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Sytuacja, gdy szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań:

Należy wtedy:

- a) nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy
- b) powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję
- c) przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się
- d) pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów
- e) opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób
- f) ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły
- g) natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia
- h) w szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny
- i) oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

4.2 Zagrożenia wewnętrzne

Do najważniejszych zagrożeń wewnętrznych w szkole należą: agresywne zachowania ucznia oraz zjawisko tzw. fali, korzystanie przez uczniów z substancji psychoaktywnych, kradzież lub wymuszenia pieniędzy lub przedmiotów wartościowych, pedofilia, pornografia, prostytutka, picie alkoholu, palenie tytoniu, wypadek lub czyn karalny dokonany przez ucznia

4.2.1. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów:

W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły natychmiast zgłasza zaistnienie danego faktu najbliższej znajdującej się osobie dorosłej:

- pracownikowi szkoły
- nauczycielowi
- pedagogowi
- wychowawcy
- zastępcy dyrektora szkoły
- dyrektorowi szkoły

W sytuacjach objętych procedurami uczeń ma obowiązek podporządkować się do poleceń wszystkich pracowników szkoły.

Procedura zachowania się w przypadku czynu o stosunkowo niskiej szkodliwości (np. celowe popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie):

Pracownik szkoły:

1. Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusje, przerwanie negatywnych zachowań sprawcy wobec ofiary;
2. Rozdzielenie stron;
3. Ustalenie granic: nie dopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej;
4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju interwencji;
5. Rozmowa z uczniem – zwrócenie uwagi na jego niewłaściwe zachowanie;
6. Zgłoszenie zaistniałego zdarzenia wychowawcy klasy.

Wychowawca

1. Rozmowa z uczniem;
2. Poinformowanie o zdarzeniu pedagoga szkolnego/psychologa;
3. Gdy dane zdarzenie powtórzy się więcej niż 3 razy – upomnienie wychowawcy i odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym;
4. Gdy uczeń nadal nie reaguje na upomnienie – poinformowanie rodziców o zaistniałym fakcie;
5. Upomnienie dyrektora szkoły i obniżenie oceny z zachowania.

Procedura zachowania się w przypadku czynu o dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia siebie lub innych, uszkodzenie ciała itp.):

Pracownik szkoły

1. Zdecydowanie, stanowczo słownie, nie wdając się w dyskusje, całkowite przerwanie negatywnych zachowań sprawcy wobec ofiary;
2. Rozdzielenie stron;
3. Ustalenie granic: nie dopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej;

4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju dalszej interwencji;
5. Udzielenie pierwszej pomocy ofierze zdarzenia i zabezpieczenie miejsca zdarzenia;
6. Wezwanie pomocy medycznej w razie konieczności;
7. Wezwanie wychowawcy (w przypadku jego nieobecności dyrektora szkoły lub jego zastępcy) rozpoczęcie procedury wobec sprawcy zdarzenia;

Wychowawca

1. Powiadomienie pedagoga oraz dyrekcji o zaistniałym zdarzeniu;
2. Powiadomienie rodziców sprawcy i ofiary zaistniałego zdarzenia;
3. Rozmowa indywidualna ze sprawcą zdarzenia – poinformowanie go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad, poinformowanie o dalszym toku postępowania.

Dyrektor szkoły

1. Wezwanie rodziców – powiadomienie ich o zaistniałym fakcie;
2. Ustalenie okoliczności zdarzenia – wysłuchanie stron;
3. W przypadku poważnego wykroczenia – wezwanie policji i przeprowadzenie rozmowy z uczniem w obecności rodziców, wychowawcy i dyrektora szkoły;
4. Nagana Dyrektora szkoły – odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym;
5. Obniżenie oceny z zachowania.

4.2.2. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania przemocowego ze strony uczniów (powtarzające się dręczenie psychiczne i fizyczne, zastraszanie, zjawisko tzw. „fali”, pobicia, wyzywanie, itp.)

W tym przypadku stosuje się procedury takie jak w przypadku zachowania agresywnego o dużej szkodliwości.

4.2.3. Procedura postępowania w przypadku zakłócania przez ucznia toku lekcji:

Definicja: Przez zakłócenie toku lekcji należy rozumieć wszelkie działania uczniów uniemożliwiające normalną realizację zajęć dydaktycznych i wychowawczych (wulgarnie zachowanie w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela)

Nauczyciel

1. Słowne zwrócenie uwagi na niewłaściwe zachowanie ucznia;
2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie;
3. W przypadku konfliktu między uczniami – rozdzielenie stron;
4. W przypadku braku reakcji ze strony ucznia - poinformowanie o dalszych konsekwencjach zgodnych ze Statutem Szkoły;
5. Powiadomienie wychowawcy klasy po zakończeniu lekcji;

Wychowawca

1. Rozmowa wychowawcy klasy, zwrócenie uwagi na niewłaściwe zachowanie i dalsze konsekwencje;
2. W przypadku powtórzenia się zachowania lub czynu o dużej szkodliwości – upomnienie, sporządzenie odpowiedniej adnotacji w dzienniku szkolnym;

3. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy, powiadomienie dyrekcji szkoły;
4. Obniżenie oceny z zachowania;
5. Konsekwencje zgodne ze Statutem szkoły.

Pedagog szkolny

1. W przypadku gdy nauczyciel prowadzący zajęcia nie potrafi opanować sytuacji w klasie wysyła gospodarza klasy po pedagoga szkolnego;
2. Pedagog zobowiązany jest udać się do wskazanej klasy i ustalić tożsamość przeszkadzających uczniów a w razie konieczności do zabrania ich z sali lekcyjnej do swojego gabinetu lub w uzasadnionych przypadkach do gabinetu dyrektora;
3. Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniami i ustala konsekwencje zachowania w zależności od popełnionego wykroczenia;
4. Jeżeli uczeń w sposób poważny naruszył zasady obowiązujące w szkole – na wniosek pedagoga wychowawca powiadamia rodziców ucznia o jego zachowaniu;
5. Jeżeli przyczyną zakłócania toku lekcji były przypadki określone w innych procedurach, należy postępować według tych procedur;

Nie należy zakłócać toku lekcji innym nauczycielom, których uczniowie popełnili wykroczenie. Niedopuszczalne jest wypraszenie przeszkadzającego ucznia z sali lekcyjnej oraz wysyłanie go w czasie lekcji do wychowawcy, pedagoga szkolnego lub dyrekcji szkoły.

4.2.4. Procedura postępowania w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej słownej i fizycznej nauczyciela lub pracownika szkoły

1. Powiadomienie wychowawcy, pedagoga, dyrekcji, rodziców i ew. kuratora sądowego;
2. Przeprowadzenie rozmowy przez dyrektora szkoły ze sprawcą;
3. Powiadomienie policji i sądu rodzinnego;

4.2.5. Procedura postępowania w sytuacji agresji ze strony pracowników szkoły wobec ucznia

1. Na wniosek ucznia, rodzica lub pracownika szkoły dyrekcja szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu.
2. W przypadku powtarzania się zarzutów Dyrektor Szkoły podejmuje postępowanie dyscyplinarne wobec pracownika.

4.2.6. Procedura postępowania w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia np. nóż, żyletka, kastet itp.):

Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do:

1. Nakłaniania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu, (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma obowiązek oddać niebezpieczny przedmiot do depozytu);
2. Powiadomienie wychowawcy klasy oraz pedagoga szkolnego;
3. W przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego - w przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły

i podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom - odizolowanie ucznia;

4. Wezwanie rodziców do szkoły, powiadomienie o konsekwencjach czynu;
5. Wezwanie policji;
6. Rewizja przeprowadzona przez policję w obecności rodziców ucznia;
7. Powiadomienie kuratora sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką;
8. Nagana Dyrektora szkoły;
9. Obniżenie oceny z zachowania.

4.2.7. Procedura postępowania w przypadku zachowania ucznia uniemożliwiającego prowadzenie lekcji.

1. Nauczyciel upomina słownie ucznia, stara się go wyciszyć i opanować sytuację w klasie.
2. Jeżeli sytuacja jest poważna, zawiadamia pedagoga/dyrekcję i prosi o natychmiastową interwencję.
3. Niezwłocznie po zakończeniu lekcji powiadamia wychowawcę klasy.
4. Wychowawca podejmuje kroki dyscyplinujące ucznia i powiadamia pedagoga szkolnego.
5. Pedagog rozmawia z uczniem, aby ustalić przyczyny takich zachowań i zapobiec im.
6. Jeżeli sytuacje powtarzają się notorycznie, wychowawca, pedagog i dyrektor we współpracy z rodzicami ustala plan działań wobec ucznia, a w razie konieczności powiadamia policję bądź sąd rodzinny.
7. W sytuacji gdy uczeń swym zachowaniem zagraża bezpieczeństwu własnemu i innych, nauczyciel może zastosować przytrzymanie ucznia.
8. Gdy zachowanie ucznia zagraża bezpieczeństwu jego lub innych uczniów lub uniemożliwia dalszy przebieg zajęć, nauczyciel powiadamia pedagoga, wychowawcę lub dyrektora, który odizolowuje ucznia przeprowadzając go do innego pomieszczenia.
9. W sytuacji gdy uczeń stawia opór i uniemożliwia przeprowadzenie do innego pomieszczenia lub gdy następuje eskalacja jego agresji zagrażająca bezpieczeństwu uczniów i nauczyciela nauczyciel, wzywa policję i/lub pogotowie
10. Powiadomienie rodziców o zaistniałej sytuacji

4.2.8. Procedury postępowania w przypadku konieczności opuszczenia klasy przez nauczyciela

1. Nauczyciel, który musi opuścić klasę w trakcie trwania zajęć otwiera drzwi i prosi nauczyciela z najbliższej klasy o opiekę nad uczniami.
2. Jeżeli nauczyciel nie jest w stanie opuścić klasy z powodu nagłego pogorszenia stanu zdrowia, dzwoni do sekretariatu lub wysyła ucznia po pomoc.
3. W przypadku niemożliwości powrotu do klasy na lekcje nauczyciel powiadamia dyrekcję szkoły.
4. Dyrekcja organizuje opiekę nad uczniami.

4.2.9. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania rodziców i innych osób dorosłych przebywających na terenie szkoły wobec uczniów

1. Nauczyciel/ pracownik szkoły podejmuje próbę przerwania zachowania agresywnego i wstępnego rozpoznania okoliczności zdarzenia.
2. Nauczyciel/ pracownik szkoły powiadamia dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
3. W przypadku, gdy osoba dorosła nie zaprzestała zachowania agresywnego, dyrektor szkoły zawiadamia policję.

4.2.10. Procedura postępowania w przypadku osób dorosłych będące pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających na terenie szkoły

Na terenie szkoły nie może przebywać osoba będąca pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających. Każdy pracownik szkoły ma obowiązek interweniowania w sytuacji, gdy na teren szkoły wejdzie osoba znajdująca się pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

1. Grzecznie, ale stanowczo wyprowadzić osobę będącą pod wpływem alkoholu lub innych środków poza teren szkoły.
2. Jeżeli nie jest to możliwe wezwać dyrektora szkoły i policję.
3. Nie dopuszcza się przekazania dziecka pod opiekę osobie będącej pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających.

W takiej sytuacji należy:

1. Zawiadomić wychowawcę ucznia lub dyrektora szkoły.
2. Wychowawca lub dyrektor szkoły wzywa w trybie natychmiastowym drugiego rodzica lub opiekuna.
3. Jeżeli niemożliwe jest skontaktowanie się z rodzicem lub opiekunem dyrektor szkoły wzywa Policję.

4.2.11. Procedura postępowania w przypadku obcej osoby na terenie szkoły

1. Każdy pracownik szkoły ma prawo żądać informacji o celu pobytu osoby obcej na terenie i w budynku szkoły.
2. W przypadku, gdy osoba obca kieruje się do nauczyciela przedmiotowego, innego pracownika pedagogicznego lub niepedagogicznego, należy skierować ją do portierni lub sekretariatu szkoły.
3. W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla przebywających w szkole, należy podjąć próbę wyprowadzenia jej z terenu szkoły.
4. Przy odmowie wyjścia wezwać pomoc. O sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły. Dyrektor szkoły w razie wystąpienia takiej konieczności zawiadamia policję.

4.2.12. Procedura postępowania w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

1. Jeżeli nauczyciel otrzymuje informację o próbie możliwości zamiaru popełnienia samobójstwa przez ucznia niezwłocznie informuje o tym wychowawcę, pedagoga i/lub dyrektora.
2. Nie pozwala, aby uczeń przebywał sam, próbuje go przeprowadzić w bezpieczne miejsce.
3. Poinformowanie o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów i przekazanie ucznia pod ich opiekę.
4. Objęcie ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną.

Jeżeli uczeń podjął próbę samobójczą:

1. Udzielenie uczniowi natychmiastowej pomocy przedmedycznej i zapewnienie pomocy medycznej.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły oraz rodziców lub opiekunów prawnych.
3. Objęcie ucznia pomocą psychologiczną. Opracowanie wraz z rodzicami działań mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa uczniowi.
4. W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.
5. Pedagog, psycholog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły

4.2.13. Procedura postępowania mające na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym w szkole, w tym próbom samobójczym lub samobójstwom uczniów

1. Systematyczna obserwacja zachowania, nastrojów, emocji uczniów przez nauczycieli, a szczególnie przez wychowawców.
2. Rozwiązywanie na bieżąco problemów, konfliktów między uczniami, częste rozmowy indywidualne, w razie potrzeby informowanie rodziców o sytuacji dziecka.
3. W przypadku, gdy stan emocjonalny i sposób myślenia dziecka niepokoi wychowawcę – kieruje ucznia do pedagoga szkolnego i psychologa.
4. Pedagog szkolny i psycholog rozpoznają sprawę, prowadzą rozmowę z dzieckiem, rodzicami i w miarę potrzeb decydują o skierowaniu na badania specjalistyczne.

4.2.14. Procedura postępowania wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie

1. Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej informuje o tym fakcie wychowawcę i pedagoga.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem, w zależności od sytuacji, przeprowadza rozmowę z dzieckiem, prosi pielęgniarkę szkolną o pomoc w dokonaniu wywiadu lub podejmuje inne przewidziane prawem czynności zmierzające do rozpoznania sprawy.
3. Pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka. Informuje o podejrzeniu stosowania

przemocy wobec dziecka i niedostatecznej nad nim opieki oraz o konsekwencjach takiego postępowania i wskazuje formy pomocy.

4. Jeżeli podejrzenia potwierdzają się lub istnieje uzasadniona obawa, że dziecko jest ofiarą przemocy, pedagog informuje policję i sąd rodzinny. W przypadku rodziny objętej dozorem, o swoich podejrzeniach niezwłocznie informuje kuratora.

4.2.15. Procedura postępowania w sytuacji podejrzenia, że na terenie szkoły jest uczeń znajdujący się pod wpływem narkotyków, dopalaczy lub alkoholu.

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach dyrektora szkoły lub wicedyrektorów i wychowawcę.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego. Stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego zdrowie ani życie. Zajmuje się nim pielęgniarka szkolna lub osoba przeszkolona w udzielaniu pierwszej pomocy. W razie potrzeby wzywa lekarza.
3. Dyrektor lub wychowawca zawiadamia rodziców lub prawnych opiekunów, których zobowiązuje do odebrania ucznia ze szkoły.
4. Dyrektor szkoły powiadamia policję.
5. Pedagog szkolny lub wychowawca sporządza notatkę, przeprowadza pogadankę.
6. Dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny o pogłębiającej się demoralizacji ucznia, jeżeli incydent się powtarza, a deklarowana współpraca rodziców ze szkołą nie przynosi oczekiwanych rezultatów.

4.2.16. Procedura postępowania w sytuacji, gdy nauczyciel/pracownik znajduje na terenie szkoły narkotyki, dopalacz, alkohol lub substancję przypominającą je wyglądem.

1. Powiadamia dyrektora szkoły lub wicedyrektorów.
2. Dyrektor powiadamia policję.
3. Dyrektor i pedagog szkolny zachowując środki ostrożności, zabezpieczają substancję przed dostępem do niej innych osób oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji. Substancje rozlane lub rozsypane należy odgrodzić i zabezpieczyć przed rozniesieniem, np. na podszwach obuwia
4. Dyrektor i pedagog szkolny nie podejmują działań związanych z próbą dostarczenia zabezpieczonej substancji na posterunek policji.
5. Po przyjeździe policji dyrektor niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

4.2.17. Procedura postępowania w sytuacji podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie narkotyki, dopalacz, alkohol lub substancję ją przypominającą

1. Nauczyciel odizolowuje ucznia poprzez umieszczenie go w oddzielnym pomieszczeniu, ale nie pozostawia go samego. Nauczyciel powinien dołożyć wszelkich starań, aby uczeń nie mógł pozbyć się substancji.
2. Powiadamia o swoich podejrzeniach dyrektora lub wicedyrektorów szkoły oraz wychowawcę.
3. Dyrektor szkoły powiadamia policję i rodziców lub opiekunów prawnych ucznia.

4. W obecności innej osoby (wychowawcy, pedagoga lub nauczyciela do którego uczeń ma największe zaufanie) dyrektor prosi o okazanie zawartości kieszeni i plecaka. Dyrektor nie ma prawa samodzielnie dokonać przeszukania odzieży ani tornistra ucznia.
5. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie należy ją zabezpieczyć i czekać na przyjazd policji. Dyrektor ani pedagog szkolny nie podejmują żadnych działań związanych z dostarczeniem zabezpieczonej substancji na policję.
6. Jeżeli uczeń odmawia współpracy, przeszukania dokonuje policja w obecności rodzica lub prawnego opiekuna.
7. Dyrektor lub pedagog szkolny sporządza dokładną notatkę.
8. Dyrektor wraz z policją próbuje ustalić w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję.

4.2.18. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia.

1. Poinformowanie wychowawcy.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem, uświadamia mu szkodliwość palenia tytoniu.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.
4. Poinformowanie pedagoga szkolnego, który przeprowadza rozmowę z uczniem i rodzicami.
5. W sytuacji, gdy palenie tytoniu przez ucznia powtarza się, przygotowuje się wspólnie z rodzicami planu działań, mających na celu eliminację problemu.
6. Prowadzenie działań profilaktycznych wśród uczniów i propagowanie zdrowego stylu życia.

4.2.19. Procedura postępowania w sytuacji, kiedy uczeń korzysta z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych w czasie zajęć.

W szkole obowiązuje zakaz korzystania przez uczniów z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych podczas obowiązkowych zajęć lekcyjnych, zajęć pozalekcyjnych. Urządzenia te muszą być wyłączone lub wyciszone i schowane w plecakach. W szczególnych sytuacjach nauczyciel może udzielić zgody na skorzystanie przez ucznia z telefonu komórkowego podczas zajęć.

1. Wychowawca informuje uczniów na początku roku szkolnego o warunkach korzystania z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych podczas pobytu w szkole.
2. Nauczyciel, który stwierdzi, że uczeń korzysta z telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych podczas zajęć, ma prawo zabrać telefon komórkowy lub inne urządzenie elektroniczne. Uczeń samodzielnie wyłącza urządzenie a nauczyciel znosi je do sekretariatu szkoły.
3. Nauczyciel lub wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców lub prawnych opiekunów ucznia, których zobowiązuje do osobistego odebrania ich z sekretariatu szkoły.

4.2.20. Procedura postępowania w sytuacji samowolnego opuszczenia przez ucznia szkoły w czasie przerwy, zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych

1. Nauczyciel, który stwierdził fakt ucieczki ucznia odnotowuje nieobecność w dzienniku lekcyjnym.
2. Powiadamia wychowawcę klasy lub w razie nieobecności wychowawcy, dyrektora szkoły, który telefonicznie informuje rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
3. Dyrektor wyznacza pracownika w celu sprawdzenia, czy uczeń przebywa na terenie szkoły.
4. W razie konieczności wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły oraz rodzicami powiadamia policję o zaginięciu dziecka.
5. Wychowawca przeprowadza rozmowy z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi w celu ustalenia przyczyn samowolnego opuszczenia szkoły oraz przekazania informacji o konsekwencjach takiego postępowania i formie ukarania ucznia.
6. Z podjętych działań w ramach poszukiwania ucznia, który samowolnie opuścił szkołę wychowawca sporządza notatkę, którą zobowiązany jest złożyć dyrektorowi szkoły i pedagogowi.
7. Jeżeli problem powtarza się, wychowawca informuje pedagoga szkolnego, który przeprowadza ponowną rozmowę z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi.
8. W przypadku braku poprawy zachowania lub braku zainteresowania ze strony rodziców/ opiekunów prawnych pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły zgłasza samowolne opuszczanie szkoły do sądu rodzinnego i na policję.

4.2.21. Procedura postępowania w sytuacji wagarów i spóźnień uczniów

1. W przypadku notorycznych spóźnień wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem i informuje rodziców / prawnych opiekunów .
2. Informuje pedagoga szkolnego, który wraz z rodzicami próbuje ustalić przyczyny spóźnień.
3. W przypadku długotrwałej lub powtarzającej się nieusprawiedliwionej absencji ucznia, wychowawca kontaktuje się z rodzicami/ prawnymi opiekunami. Wspólnie z uczniem i jego rodzicami ustalają przyczyny nieobecności i możliwości postępowania w celu mobilizacji ucznia do regularnego uczęszczania na zajęcia szkolne.
4. Uczeń zostaje objęty pomocą psychologiczno – pedagogiczną.
5. Jeżeli podjęte działania nie przynoszą efektów dyrektor szkoły kieruje do rodziców/ prawnych opiekunów wezwanie do realizacji obowiązku szkolnego, a w ostateczności kieruje prośbę do sądu o wgląd w sytuację rodzinną.

4.2.22. Procedura postępowania w sytuacji braku kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia

1. W przypadku, gdy rodzic/opiekun prawny nie kontaktuje się z wychowawcą w czasie wyznaczonym, wychowawca prosi rodzica/ opiekuna prawnego o przybycie do szkoły, wykorzystując różne formy nawiązywania kontaktu z rodzicem: wpis do

dziennika elektronicznego, kontakt telefoniczny, wizyta w domu. Podjęte działania dokumentuje w dzienniku.

2. W przypadku braku reakcji ze strony rodzica/opiekuna prawnego wychowawca wysyła list polecony za potwierdzeniem odbioru.
3. W przypadku, gdy rodzic/opiekun prawny nadal nie reaguje na wezwanie, wychowawca w porozumieniu z pedagogiem i dyrektorem szkoły zwraca się do sądu z o wgląd w sytuację rodzinną.

4.2.23. Procedura postępowania w sytuacji nieobecności rodziców ucznia

1. Pracownik szkoły, który powziął podejrzenie, otrzymał informację bądź wyciągnął wnioski na podstawie obserwacji o pozostawieniu ucznia szkoły bez opieki niezwłocznie zgłasza ten fakt wychowawcy ucznia.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem.
3. Potwierdza fakt pozostawienia ucznia bez opieki (telefonicznie bądź osobiście jeśli zachodzi taka konieczność).
4. Informuje pedagoga szkolnego i Dyrektora Szkoły.
5. Dyrekcja szkoły zgłasza pozostawienie dziecka bez opieki osoby dorosłej Policji.
6. O czasowym pozostawieniu dziecka pod opieką innej osoby (np. babci) rodzic zobowiązany jest poinformować wychowawcę lub dyrekcję szkoły. Przedstawia dokument sądowy o sprawowanej opiece nad dzieckiem, adresem i numerem kontaktowym do tej osoby.

4.2.24. Procedura postępowania w czasie opieki w świetlicy szkolnej

Dziecko przebywające w świetlicy nie może być pozostawione bez opieki.

Rodzice bądź prawni opiekunowie dziecka mają obowiązek przekazać w formie pisemnej informację o tym, kto będzie odbierał dziecko po zajęciach w świetlicy (wpis do karty zgłoszenia dziecka).

Wychowawca odpowiedzialny za dzieci przebywające w świetlicy w momencie ich odbioru przez rodziców lub opiekunów powinien:

1. Potwierdzić tożsamość osoby odbierającej.
2. Odnotować fakt odbioru dziecka w liście obecności w danym dniu.

Uczeń nieodebrany ze świetlicy

1. Gdy dziecko nie jest odebrane na czas nauczyciel świetlicy kontaktuje się telefonicznie z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka, ustala przyczyny zdarzenia i zapewnia dziecku opiekę do czasu ich przybycia.
2. Nauczyciel świetlicy przypomina rodzicom/opiekunom prawnym, że są zobowiązani do punktualnego odbioru dziecka ze świetlicy.
3. Jeżeli sytuacja powtarza się nauczyciel świetlicy informuje wychowawcę, pedagoga i dyrektora, którzy rozpoznają sytuację i w razie konieczności wnoszą do sądu o wgląd w sytuację rodzinną.
4. W przypadku nieodebrania dziecka powiadamia policję, zapewniając dziecku opiekę do czasu jej przyjazdu.

Samowolne oddalenie się dziecka ze świetlicy

1. Nauczyciel świetlicy ustala okoliczności oddalenia i podejmuje natychmiastowe poszukiwania zaginionego ucznia, odnotowuje w dokumentacji jego nieobecność. W przypadku, jeśli pełni opiekę jednoosobowo, powiadamia o fakcie dyrekcję szkoły.
2. Po odnalezieniu ucznia nauczyciel udziela mu upomnienia i informuje o konsekwencjach złamania zasad regulaminu oraz informuje o zaistniałym fakcie rodziców/ opiekunów prawnych oraz wychowawcę klasy.
3. W przypadku nieodnalezienia dziecka nauczyciel świetlicy informuje o fakcie dyrektora szkoły, rodziców /opiekunów prawnych.
4. Jeśli dalsze poszukiwania podjęte przez szkołę i rodziców nie przynoszą oczekiwanego rezultatu, dyrektor szkoły powiadamia policję.
5. Jeżeli zachowanie powtarza się nauczyciel świetlicy informuje pedagoga i wychowawcę klasy, którzy w porozumieniu z rodzicami podejmują działania zapobiegawcze.

4.2.25. Procedura postępowania w sytuacji oddalenia się ucznia od grupy w czasie wycieczki szkolnej na terenie miasta i poza miejscem zamieszkania

1. Opiekun grupy/kierownik wycieczki ustala okoliczności oddalenia i podejmuje natychmiastowe poszukiwania zaginionego ucznia. Poza miejscem zamieszkania poszukiwanie podejmuje kierownik wycieczki, a grupa z opiekunami pozostaje w ustalonym miejscu. W miejscu zamieszkania opiekun grupy telefonicznie informuje dyrekcję szkoły, która deleguje osobę do doprowadzenia grupy do szkoły, a opiekun podejmuje poszukiwania.
2. Po odnalezieniu ucznia opiekun grupy/kierownik wycieczki wyjaśnia przyczyny, które doprowadziły do takiej sytuacji i uświadamia odnalezioną osobę konsekwencje jej zachowania.
3. Kierownik wycieczki informuje wychowawcę klasy.
4. Wychowawca informuje rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji i ustala dla niego karę.
5. Jeśli poszukiwania ucznia są bezskuteczne, opiekun/kierownik grupy informuje policję, dyrektora szkoły i rodziców/opiekunów prawnych.
6. Jeśli oddalenie od grupy będzie się powtarzało, uczestnictwo ucznia w następnej imprezie turystycznej zostaje zawieszona.

4.2.26. Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia zastraszania, wymuszania, wywierania presji.

1. Rozmowa wychowawcy i pedagoga szkolnego w celu uświadomienia konsekwencji prawnych, społecznych i psychologicznych czynu.
2. Wezwanie rodziców dziecka sprawcy i poinformowanie ich o zaistniałym fakcie, oraz o zastosowanej karze.
3. Podjęcie wraz z rodzicami działań mających na celu zapobieganie podobnym sytuacjom.
4. W przypadku braku współpracy rodziców sprawcy i ucznia ze szkołą oraz powtórzenia czynu poinformowanie policji oraz sądu rodzinnego

4.2.27. Procedura postępowania w sytuacji ujawnienia fałszerstwa

Sytuacje fałszerstwa w szkole:

- przedstawienie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców
  - podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich
  - podkładanie prac innych uczniów jako własnych oraz udowodnienie przez nauczyciela ściągania
  - inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce itp.)
1. Nauczyciel w przypadku stwierdzenia fałszerstwa informuje wychowawcę klasy, który przeprowadza rozmowę z uczniem.
  2. Powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów ucznia i poinformowanie ich o karze.
  3. Podjęcie wraz z rodzicami działań mających na celu zapobieganie podobnym sytuacjom.
  4. W przypadku powtarzających się sytuacji fałszerstw szkoła informuje policję.

4.2.28. Procedura postępowania w sytuacji ujawnienia kradzieży i zniszczenia mienia

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub wychowawca, po otrzymaniu informacji od ucznia o kradzieży, przeprowadza z poszkodowanym i świadkami rozmowę w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
2. Nauczyciel podejmuje działania zmierzające do zwrotu skradzionego mienia
3. O fakcie kradzieży lub zniszczenia mienia powiadamia się wychowawcę i dyrektora szkoły.
4. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem.
5. Powiadomienie rodziców/ prawnych opiekunów ucznia i poinformowanie ich o karze i ustalenie sposobu naprawiania wyrządzonej szkody.
6. Podjęcie wraz z rodzicami działań mających na celu zapobieganie podobnym sytuacjom.
7. W przypadku powtarzających się sytuacji szkoła informuje policję.

4.2.29. Procedura postępowania w sytuacji dewastacja mienia

1. Nauczyciel, pracownik szkoły stara się przerwać dewastację, której jest świadkiem, jeśli jest to niemożliwe, wzywa pomoc.
2. O dewastacji niezwłocznie zawiadamia dyrektora szkoły.
3. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy dyrektor podejmuje czynności mające na celu ich ustalenie.
4. Dyrektor wzywa rodziców ucznia i informuje policję.
5. Dyrektor wyciąga konsekwencje wobec sprawcy.

4.2.30. Procedura postępowania w sytuacji występujących spraw spornych i konfliktów

Sporne sprawy i konflikty na terenie szkoły rozwiązuje się następująco:

- a) Konflikty pomiędzy uczniami na terenie klasy, rozstrzyga wychowawca klasy. Pomocą służy mu pedagog szkolny. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu

o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt proszeni są rodzice uczniów.

- b) Konflikt pomiędzy uczniami różnych klas rozstrzyga pedagog szkolny we współpracy z wychowawcami klas. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt proszeni są rodzice uczniów.
- c) Konflikt pomiędzy uczniem i nauczycielem rozstrzyga wychowawca klasy we współpracy z pedagogiem (psychologiem) szkolnym. W razie długotrwałego, ostrego konfliktu o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt proszeni są rodzice ucznia.
- d) Konflikt między nauczycielem a rodzicami ucznia rozstrzyga wychowawca klasy we współpracy z pedagogiem i psychologiem szkolnym. W razie długotrwałego, ostrego konfliktu o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt proszony jest Dyrektor Szkoły.

4.2.31. Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia wypadku podczas zajęć szkolnych, zajęć pozalekcyjnych oraz podczas przerw śródlekcyjnych

1. Nauczyciel/pracownik będący świadkiem wypadku niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, udziela pierwszej pomocy, wzywa pielęgniarkę szkolną, a w razie zagrożenia zdrowia i życia wzywa pogotowie ratunkowe.
2. Nauczyciel lub pielęgniarka szkolna o wypadku niezwłocznie powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia, a w przypadku ciężkiego wypadku również dyrektora szkoły.
3. Nauczyciel informuje o okolicznościach wypadku Społecznego Inspektora Pracy, który sporządza protokół wypadku.
4. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone i wyprowadza pozostałe dzieci z pomieszczenia. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
5. O każdym wypadku dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie rodziców, społecznego inspektora pracy, organ prowadzący i radę rodziców.
6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora, policję i kuratora oświaty.
7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
8. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

4.2.32. Procedura postępowania w sytuacji nagłej niedyspozycja zdrowotna ucznia, zasłabnięcia

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub nauczyciel dyżurujący dokonuje wstępnej oceny sytuacji, zapewnia uczniowi opiekę i udziela pierwszej pomocy, a w razie potrzeby informuje sekretariat szkoły poprzez wyznaczonego ucznia o konieczności wezwania pielęgniarki szkolnej.

2. Pielęgniarka określa stan zdrowia ucznia i w razie konieczności informuje rodziców dziecka oraz ustala dalszą opiekę nad dzieckiem.
3. W przypadku nieobecności pielęgniarki nauczyciel powiadamia o zaistniałej sytuacji sekretariat szkoły poprzez wyznaczonego ucznia. Osoba odbierająca informację powiadamia rodziców/prawnych opiekunów i ustala sposób odebrania dziecka ze szkoły.
4. Do momentu odebrania przez rodziców/ opiekunów prawnych lub przyjazdu pogotowia uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela lub innej osoby wyznaczonej przez dyrektora szkoły.
5. W przypadku, gdy istnieje obawa, że zagrożone jest zdrowie i życie dziecka nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe, zawiadamia dyrektora szkoły, rodziców/ opiekunów prawnych ucznia.

4.2.33. Procedura postępowania w czasie organizacji imprez szkolnych.

1. Uczeń, który bierze udział w imprezie szkolnej powinien przedłożyć wychowawcy klasy w formie pisemnej zgodę rodziców lub opiekunów na udział dziecka w imprezie.
2. W przypadku, gdy impreza szkolna odbywa się w godzinach popołudniowych lub wieczorem rodzice lub prawni opiekunowie dziecka zobowiązani są dostarczyć wychowawcy klasy deklarację w formie pisemnej dotyczącą odbioru dziecka po zakończeniu imprezy.

4.2.34. Procedura postępowania w sytuacji konieczności powiadamiania rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o trudnych sytuacjach wychowawczych

1. Powiadomienie przez wychowawcę klasy telefonicznie, osobiście lub pisemnie (wpis w dzienniku elektronicznym) rodziców lub prawnych opiekunów o trudnych sytuacjach wychowawczych, korzystając z danych osobowych zapisanych w dzienniku.
2. Sporządzenie przez wychowawcę notatki służbowej z powiadomienia rodziców w dzienniku wychowawcy.
3. W przypadku nieobecności wychowawcy zachować obowiązującą w szkole drogę służbową (wychowawca, pedagog, dyrekcja).
4. W sytuacji zgłoszenia przez rodziców lub prawnych opiekunów zmiany miejsca pobytu na okres dłuższy niż jedna doba, spisanie z rodzicami oświadczenia o zmianie miejsca ich pobytu wraz z telefonem i adresem kontaktowym.
5. W przypadku braku informacji od rodziców o zmianie miejsca ich pobytu, przekazanie odpowiednim instytucjom opieki nad dzieckiem w szczególnie trudnych sytuacjach wychowawczych.

4.2.35. Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia mobbingu i izolowania ucznia

Aby można było mówić o przejawach mobbingu, muszą wystąpić następujące cechy:

- Prześladowanie ofiary przez sprawcę mobbingu musi trwać przez dłuższy czas,
- mobbing ma charakter celowy, czyli sprawcy chodzi o wyłączenie ofiary z grupy koleżeńskiej bądź zepsucie jej opinii,

- Sprawca mobbingu ma nad ofiarą przewagę psychiczną lub fizyczną.

W przypadku, kiedy uczeń jest izolowany lub prześladowany przez rówieśników należy dokonać:

1. Oceny sytuacji przez wychowawcę i pedagoga szkolnego.
2. Przeprowadzić rozmowy z uczniem odsuniętym od grupy, a także grupą tych osób, które stwarzają zagrażające sytuacje.
3. Wychowawca informuje rodziców dziecka pokrzywdzonego i rodziców uczniów, którzy przyczynili się do zaistniałej sytuacji.
4. Jeżeli rozmowa nie spowoduje pozytywnych zmian, wychowawca informuje dyrektora szkoły.
5. Jeżeli powyższe procedury nie przyniosą oczekiwanych rezultatów wychowawca doprowadza do konfrontacji strony (rodzice – uczniowie) w celu osiągnięcia porozumienia.
6. Przeprowadzenie pogadanek z uczniami na temat mobbingu i izolowania.
7. W sytuacji nieskuteczności podejmowanych działań informuje się policję

4.2.36. Procedura postępowania wobec ofiar i sprawców cyberprzemocy

1. Nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy, informuje o zdarzeniu wychowawcę, a ten pedagoga.
2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy, udziela jej wsparcia i porady, ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
3. Wychowawca i pedagog przy udziale nauczyciela informatyki zabezpieczają dowody i jeżeli to możliwe, ustalają tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
4. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców/ opiekunów prawnych poszkodowanego i sprawcy (jeżeli jest znany i nieletni) i informuje o konsekwencjach czynu.
5. Jeśli sprawca cyberprzemocy nie jest znany, pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły zawiadamia policję.
6. Wychowawca i pedagog obejmują ucznia pomocą psychologiczną i monitorują sytuację, sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
7. Wobec nieskuteczności podjętych działań informuje się policję

6. Współpraca z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych

W trosce o prawidłowy rozwój dzieci na terenie szkoły podejmowanych jest szereg różnorodnych działań wychowawczych, zapobiegawczych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych w związku z uzależnieniami oraz innymi sytuacjami zagrożenia. Prowadzone działania dotyczą przede wszystkim profilaktyki pierwszorzędowej oraz elementów profilaktyki drugorzędowej. Składają się na nie działania, które realizowane są poprzez:

- klasowe spotkania rodziców (wywiadówki)

- konsultacje indywidualne z nauczycielami, wychowawcą
- spotkań indywidualnych z rodzicami prowadzonych przez pedagoga
- udział rodziców w organizowanych prelekcjach ze specjalistami
- bieżącą współpracę – kontakty telefoniczne, korespondencja
- wspieranie rodziców w sytuacjach trudnych wychowawczo, pomoc w podejmowaniu działań mających na celu zapobieganie zagrożeniom
- wykorzystanie dziennika elektronicznego

oraz mogą mieć następujące **formy**:

- wymiany informacji dotyczących postaw wychowanków w odniesieniu do uzależnień
- wspólne rozwiązywanie indywidualnych problemów, proponowanie rozwiązań, poradnictwo
- przekazywanie informacji dotyczących skutków prawnych związanych z naruszeniem prawa przez wychowanków szkoły
- praca edukacyjna z rodzicami dotycząca potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, zagrożeń związanych z uzależnieniami, przebiegu rozwoju społecznego, dostępnych form pomocy specjalistycznej (w ramach spotkań wywiadowczych, na stronie internetowej szkoły, oraz ogólnych zebrań wszystkich rodziców)
- udostępnianie rodzicom informatorów, poradników i materiałów edukacyjnych
- zachęcanie rodziców do utrzymywania stałego kontaktu ze szkołą (wychowawcą, pedagogiem)
- angażowanie rodziców do współpracy z nauczycielami w zakresie organizowania imprez szkolnych, wycieczek

7. Aktywny udział dzieci i młodzieży w zajęciach profilaktycznych i w zajęciach umożliwiających, alternatywne wobec zachowań ryzykownych, zaspokajanie potrzeb psychicznych i społecznych

Zajęcia profilaktyczne prowadzą:

- wychowawcy klas, w oparciu o plany wychowawcy klasy, ramach godzin wychowawczych
- nauczyciele przedmiotów, których podstawy programowe uwzględniają zagadnienia dotyczące zapobiegania uzależnieniom, w ramach zajęć edukacyjnych
- nauczyciel realizujący wychowanie do życia w rodzinie oraz doradztwo zawodowe
- nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne, w tym zajęcia sportowe
- pedagog i psycholog, prowadząc zajęcia profilaktyczne i realizując programy profilaktyczne
- zapraszani specjaliści (psycholog, terapeuta)

8. Dostosowanie treści i form zajęć profilaktycznych do zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży oraz stopnia zagrożenia

Wybór przekazywanych wychowankom treści oraz stosowanych form pracy odbywa się zgodnie z ich wiekiem, możliwościami intelektualnymi oraz percepcyjnymi. Podejmowane działania uwzględniają potrzeby danej grupy związane ze stopniem zagrożenia uzależnieniem oraz występującymi aktualnie zachowaniami ryzykownymi. Pod uwagę są brane między innymi następujące zagrożenia:

- zagrożenia wynikające z wagarowania
- zagrożenia związane z uzależnieniami
- zagrożenia wynikające z uczestnictwa w ruchu drogowym (w drodze do i ze szkoły)
- zagrożenia związane ze zjawiskiem przemocy i agresji (w szkole i poza nią)
- zagrożenia związane z nie higienicznym stylem życia (siedzenie przed komputerem)
- zagrożenia związane z niebezpieczeństwami występującymi w Internecie (cyberprzemoc)

Oceny sytuacji w tym zakresie dokonuje wychowawca klasy planując pracę wychowawczą i zapobiegawczą w danym roku szkolnym, uwzględniając informacje uzyskane od innych nauczycieli, wychowawców oraz pedagoga, dokonując okresowej oceny sytuacji wychowawczej w klasie i szkole. Ponadto szkoła podejmuje działania zapobiegawcze poprzez różnorodność form i treści profilaktycznych, organizowanie akcji i imprez o charakterze profilaktycznym oraz zajęć z:

- wychowawcą
- specjalistą do spraw nieletnich (odpowiedzialność nieletnich za czyny karalne, bezpieczeństwo w ruchu drogowym)
- pedagogiem i psychologiem

9. Sposoby współdziałania pracowników szkoły ze Służbą Zdrowia i Policją w sytuacjach wymagających interwencji

Współpraca z Policją:

- spotkania pedagoga, dyrektora ze specjalistą do spraw nieletnich
- informowanie policji o zdarzeniach występujących na terenie szkoły, mających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla zdrowia i życia uczniów oraz przejawów demoralizacji
- współpraca w rozwiązywaniu trudnych sytuacji mających miejsce w szkole i poza nią
- organizowanie spotkań z zakresu profilaktyki dla uczniów i rodziców z udziałem specjalisty do spraw nieletnich
- zgodnie z procedurami i metodami postępowania współpraca szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją a w szczególności narkomanią, alkoholizmem

Współpraca ze Służbą Zdrowia:

- zatrudniona w szkole pielęgniarka szkolna udziela pomocy w przypadkach nagłych zachorowań, zatruc, złego samopoczucia, urazów
- podejmuje działania o charakterze profilaktycznym i informacyjnym, dotyczące zagrożeń uzależnieniami
- informuje o zachowaniach ryzykownych i zachowaniach bezpiecznych
- rozwiązuje problemy szkolne, społeczne i zdrowotne z pedagogiem i wychowawcami
- w przypadku nieobecności na terenie szkoły pielęgniarki, w razie konieczności dyrektor, pedagog lub nauczyciel wzywa Pogotowie Ratunkowe

10. Współpraca z różnymi instytucjami, w szczególności organizacjami pozarządowymi, wspierającymi działalność szkół i placówek w zakresie rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży

Poza współpracą z komisariatem Policji w Leśnicy i Strzelcach Op. (dzielnicy i specjalista ds. nieletnich) szkoła korzysta w realizacji swych statutowych funkcji ze wsparcia m.in.:

- Sądu Rodzinnego i Nieletnich (kuratorzy zawodowi i kuratorzy społeczni)
- Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Strzelcach Op.
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Ujeździe
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Op.
- Sanepid w Strzelcach Op.
- Pełnomocnika Burmistrza ds. zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych gminy Ujazd

11. Wspieranie uczniów zagrożonych uzależnieniem i demoralizacją, rozwijanie ich poczucia wartości oraz motywowanie do podejmowania różnych form aktywności, w tym aktywności pozaszkolnej, zaspakajanych ich potrzeby psychiczne i społeczne, rozwijających zainteresowania i umiejętności psychospołeczne

W ramach opieki psychologiczno – pedagogicznej uczniowie mają możliwość korzystania z pomocy nauczycieli, wychowawcy i pedagoga szkolnego w celu rozwiązywania osobistych i rodzinnych problemów. Organizacja pracy szkoły zapewnia uczniom możliwość zaspokajania potrzeb psychicznych, społecznych a także rozwój umiejętności i zainteresowań. Wobec tych osób, u których zespół zjawisk psychicznych i oddziaływań środowiskowych stwarza wysokie prawdopodobieństwo powstania zależności od środków uzależniających oraz wobec uczniów, o których wiemy, że sporadycznie używają środków uzależniających, zagrożonych niedostosowaniem społecznym realizowane są następujące zadania z zakresu profilaktyki:

- diagnoza psychologiczna i pedagogiczna problemu, w tym diagnoza sytuacji rodzinnej i szkolnej ucznia oraz jej monitorowanie
- indywidualne rozmowy z uczniami, opieka specjalistów szkolnych, organizowanie i udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej
- umożliwienie uczniom wszechstronnego rozwoju podczas zajęć lekcyjnych oraz godziny z wychowawcą, których tematyka dostosowana jest do potrzeb uczniów
- spotkania i zajęcia o charakterze profilaktycznym i opiekuńczo – wychowawczym, budowanie poczucia własnej wartości poprzez wsparcie indywidualne uczniów i rozwijanie umiejętności psychospołecznych
- organizowanie zajęć pozalekcyjnych zapewniających uczniom możliwość rozwoju zainteresowań i aktywnego spędzania wolnego czasu, w tym związanych z realizacją pomocy psychologiczno – pedagogicznej, również akcje profilaktyczne, konkursy, koła zainteresowań czy zajęcia sportowe
- organizacja zajęć warsztatowych prowadzonych przez specjalistów Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej czy innych placówek terapeutycznych
- osobiste wsparcie, w tym motywowanie do podejmowania form aktywności alternatywnych do wszelkiego rodzaju zachowań, mających związek z uzależnieniami lub demoralizacją
- współpraca z rodzicami (opiekunami) w zakresie wymiany informacji, poradnictwo i konsultacje, podejmowanie działań wychowawczych oraz udzielania wsparcia rodzicom
- przekazywanie informacji dotyczących dostępnych form pomocy specjalistycznej

- nawiązywanie współpracy z instytucjami i organizacjami wspierającymi szkołę i rodzinę
- udzielanie uczniom wsparcia materialnego
- pomoc w rozwiązywaniu konfliktów z rówieśnikami (prowadzenie mediacji szkolnych i działań interwencyjnych wobec uczniów – współpraca nauczycieli, dyrekcji i specjalistów szkolnych)

12. Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży oraz sposobu podejmowania wczesnej interwencji w sytuacjach zagrożenia uzależnieniami

Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli uwzględnia tematykę profilaktyki uzależnień i odbywa się zgodnie z potrzebami szkoły oraz wewnątrzszkolnym systemem doskonalenia zawodowego. Zasadniczym celem podejmowanych w tym zakresie działań jest przygotowanie nauczycieli do realizacji zadań wynikających ze szkolnego programu profilaktyki oraz programu wychowawczego. Służą temu również spotkania szkoleniowe w ramach realizowanych we współpracy z instytucjami z otoczenia szkoły programach

13. Dokonywanie systematycznej oceny podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych

Członkowie Rady Pedagogicznej PSP w Ujeździe systematycznie dokonują oceny efektów podejmowanych działań wychowawczych i zapobiegawczych poprzez:

- ewaluację skuteczności realizacji Programu Wychowawczo-Profilaktycznego
- modyfikację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego
- diagnozę czynników środowiskowych uczniów, w tym ryzyka i czynników chroniących przed zażywaniem środków odurzających
- sporządzanie sprawozdań śródrocznych i rocznych przez wychowawców poszczególnych klas
- analizę sytuacji wychowawczej oraz występujących problemów i zagrożeń zawartą w sprawozdaniach sporządzonych przez pedagoga
- pracę nad analizą bieżącej sytuacji wychowawczej oraz występujących problemów i zagrożeń w zespole dydaktyczno – wychowawczym składających się z wychowawców nauczycieli uczących w poszczególnych oddziałach
- wyznaczanie kierunków dalszej pracy profilaktycznej oraz określanie zagadnień i zjawisk wymagających szczególnej uwagi
- współpracę nauczycieli wychowawców mającą na celu planowanie kroków zaradczych oraz rozwiązywanie bieżących problemów związanych z nieprawidłowym zachowaniem uczniów
- analizę postaw poszczególnych uczniów przy wystawianiu ocen zachowania
- modyfikacje Statutu szkoły